

Patentsaker

Ekspertene fra Oslo Patentkontor skriver om hvordan du kan sikre bedriftens immaterielle verdier. Send spørsmål om patent, design- og varemerkebeskyttelse til kej@oslopatent.no

Per A. Martinsen

Advokat MNA og Partner

Personnavn og varemerker

Personnavn egner seg godt som varemerker, og de er i dag i utbredt bruk i denne funksjonen. Lovgivningen inneholder samtidig en beskyttelse mot at andre på en urettmessig måte tar i bruk som varemerke det personnavn som en annen allerede bruker som sitt varemerke. Og for noen navnebærere er det gjennom navneloven og varemerkeloven gitt et særlig vern, slik at det også er gitt et generelt vern mot at andre kan ta i bruk og registrere dette etternavnet som varemerke. Denne sistnevnte beskyttelse gjelder dog i utgangspunktet kun for de etternavn som er beskyttet etter navneloven som et uvanlig navn, dvs. at det kun bæres av 200 eller færre her i landet.

Likestilt med personnavn er artistnavn og andre tilnavn som en person bærer. Da en iskremprodusent ønsket å ta i bruk DRILLO som varemerke for en ny iskrem, måtte de ha tillatelse til dette fra Egil «Drillo» Olsen. Om det var et uttrykkelig krav fra hans side i denne saken for å sikre seg selv vet jeg ikke, men varemerkeregistreringen skjedde i hans navn.

Nærmere om beskyttelsen. Det vern en bærer av et personnavn har uten registrering i noen form, er ofte et meget skjørt vern. Har du bare tatt ditt personnavn i bruk som et kjennetegn for din virksomhet, vil vernet ditt som hovedregel bare gjelde innenfor det geografiske området hvor du bruker navnet. Andre vil således kunne ta det samme personnavn i bruk utenfor dette området selv for nøyaktig den samme virksomhet.

Andre bærere av det samme personnavnet skal også fritt kunne bruke navnet som et varekjennetegn, så lenge bruken er i tråd med god forretningsskikk. Og dette gjelder selv om det er samme type virksomhet og på det samme geografiske området. Kravet om at det må skje i overensstemmelse med god forretningsskikk, innebærer imidlertid som regel at de andre må ta inn tillegg, bruke et annet fornavn eller tilføye en stedsangivelse til det aktuelle personnavnet.

Personnavn, foretaksnavn og varemerke. I dag er det ofte intet skarpt skille mellom disse tre former for kjennetegn. Herman Gran driver en trevarefabrikk under foretaksnavnet Herman Gran Høvleri AS og merker sine trevareprodukter med varemerket HERMAN GRAN. Det er i utgangspunktet

KALLENAVN BLE MERKEVARE Da en iskremprodusent ønsket å bruke DRILLO som navn på en ny is, måtte de ha tillatelse fra Egil «Drillo» Olsen.

FOTO: SCANPIX

et tre forskjellige regelsett som regulerer vernet, men særlig reglene om varemerker og foretaksnavn er i dag harmonisert, slik at resultatet ved en konflikt faller ganske likt ut. Personnavnet som sådan har et vern som må hente litt beskyttelse fra hver av de andre regelsettene når det brukes som et kjennetegn, og vernet kan ofte oppfattes som litt diffust og med en rekke begrensninger.

Ved varemerker og foretaksnavn foreligger også muligheten for å få definert sitt vern gjennom en registrering. De fleste foretak er pliktige til å registrere sitt foretaksnavn, og ved varemerker er registrering som regel foretrukket beskyttelsesmåte.

Vernet for personnavnet som et foretaks- og varekjennetegn oppstår når navnet tas i bruk og ved en konflikt vil det kunne oppstå problemer med å fastlegge hvilket vern som faktisk foreligger. Det spørsmål som da naturligvis trenger seg på, er da:

Bør personnavnet registreres som varemerke? Svaret på dette er etter min oppfatning ubetinget at dette gir et bedre og klarere definert vern. Særlig i forhold til an-

dres bruk av personnavnet som varemerke og foretaksnavn vil en registrering være en fordel. En slik registrering gir i praksis nok også et bredere vern ikke minst mot andres bruk av liknende personnavn som varemerke eller foretaksnavn. Og en registrering gir også muligheten for å skaffe seg et vern for varer og tjenester som man faktisk ikke bruker kjennetegnet for, men som det er naturlig at du også bør ha beskyttelse for.

Allikevel blir det aldri noen helt fullgod beskyttelse. En registrering som varemerke gir fortsatt ingen rett til å stanse andre fra å bruke sitt eget personnavn som et kjennetegn, så lenge bruken av personnavnet skjer på en måte som er i overensstemmelse som god forretningsskikk.

Personnavnet som kjennetegn. Som det følger av det som er sagt ovenfor, er personnavnet ikke et særlig sterkt og godt beskyttet kjennetegn, men gjennom bruk kan det erverve et slikt vern. Innenfor bransjer som klær og skjønnhetspleie er dette kanskje de mest kjente; det har bare tatt tid før vernet ble etablert. ■